

BOEKBESPREKING

LIKONA JAARBOEK 2000

STEVENS, J. & L. CRÉVECOEUR (eindredactie), 2001. LIKONA, Limburgse Koepel voor Natuurstudie, Het Groene Huis, Domein Bokrijk, Genk. 155 pp. ISSN 0778-8495. Prijs: 400 BEF (9,91 EURO). U kunt het jaarboek bestellen door het bedrag te storten op het rekeningnummer 000-0400447-31 van het Provinciaal Natuurcentrum, Ontvangsten, Domein Bokrijk, 3600 Genk, met de vermelding "LIKONA-jaarboek 2000".

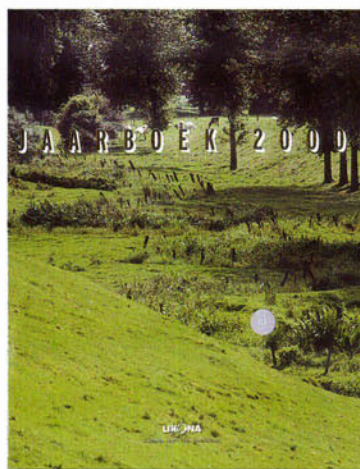
Alles wat u altijd al wilde weten over de Belgisch-Limburgse natuur hoeft u niet te vragen. Het staat in het LIKONA-jaarboek 2000 samengevat in 118 pagina's. Wilt u meer? Achterin staan nog 62 publicaties besproken over deze regio, inclusief waar u ze kunt vinden.

Net als in Nederland neemt Limburg in Vlaanderen een bijzondere positie in; de biodiversiteit is erg hoog en heel wat planten- en diersoorten komen uitsluitend of voornamelijk in Limburg voor. Om de waarden van de provincie te inventariseren en effectief te beschermen werd de Limburgse Koepel voor Natuurstudie (LIKONA) opgericht. Een van de doelstellingen is het publiceren van de onderzoeksgegevens, wat resulteerde in atlanten, artikelen en jaarboeken. Afgelopen jaar bestond LIKONA 10 jaar, reden om terug te kijken met een speciale en extra dikke uitgave van het jaarboek. In plaats van alleen bijzondere waarnemingen en nieuwe soorten op te nemen, zijn nu ook de trends van de afgelopen jaren uiteengezet. Tussen een terugblik op de afgelopen tien jaar en goede voornemens voor de toekomst in, komen

vrijwel alle werkgroepen aan bod. Iedere werkgroep pakt het weer anders aan en dat maakt het boek afwisselend. De conclusies zijn ook verschillend: bij de amfibieën treedt banalisatie op: de algemene soorten worden algemener, de zeldzame soorten zeldzamer; bij vogels en vlinders gaan ook algemene soorten soms "fel" achteruit; de vleermuizen nemen daarentegen over de gehele linie toe. Achteruitgang vindt vooral plaats op de kalkrijke gronden in het zuidoosten en in de heideterreinen. Vooruitgang blijkt nogal eens juist veroorzaakt te worden door de mens die in het verleden een hoop verpest heeft.

Twee artikelen vallen een beetje uit de toon. In het vissenartikel worden een aantal soorten beschreven, waarvan helaas niet echt duidelijk wordt waarom nou precies deze behandeld worden, noch wat de algemene trends zijn. In het verhaal over "geoconservatie" geven de auteurs een opsomming van de belangrijkste sites en schetsen ze hoe het staat met het behoud, de bescherming, de inrichting en ontsluiting hiervan. Het is duidelijk dat er een wereld aan mogelijkheden en monumenten open (of juist nog dicht) ligt.

Over het algemeen zijn de artikelen gemakkelijk te lezen en kort en bondig gehouden. Het libellen-

artikel is wat langdradig met nogal wat herhalingen. Het amfibieën- en vlinderartikel hadden wel wat meer opgevrolijkt mogen worden met foto's en de vogelaars hadden best wat trotser mogen zijn op hun fotografiekunsten; de fotootjes in de marge zijn best klein. In sommige hoofdstukken (onder andere vogels) staan de tabellen en de bijbehorende tekst soms een heel eind uit elkaar; het verband is dan een beetje zoek.

Het eerste deel leest lekker weg, zeker als je geïnteresseerd bent in de soortgroep, of je wilt weten welke delen van Belgisch Limburg het meest interessant zijn om te ontdekken. Het boek is bedoeld als naslagwerk, maar daarvoor is het denk ik toch te beperkt. Het is ideaal voor de geïnteresseerde lezer die geen zin of tijd heeft zich in detail in de gegevens te verdiepen, maar voor het echte werk zul je toch de atlanten moeten raadplegen. Voor mij was het vooral een verrassing dat Limburg zoveel te bieden heeft. Ik ken het gebied niet, want uitstapjes over de grens gaan meestal naar het zuiden, naar Eifel of Ardennen, maar zo te zien is het zeker de moeite waard om ook de Kempen eens te bezoeken.

Annemiek Adams

RECENT VERSCHENEN

Bosman, W. & G. Kurstjens, 2000. Holterbroek, breukzone op de flank van het Rijn-terras. Advies voor natuurontwikkelingsproject in Nationaal Park Maasduinen bij Arcen. 30 pp. Rapport 99.03. Wissel Ecologisch Adviesbureau, Ooij, i.o.v. het Limburgs Landschap, Arcen. Het rapport is voor fl. 25,- te bestellen bij Stichting het Limburgs Landschap (tel. 077-4737575), maar ligt ook ter inzage in de bibliotheek van het Natuurhistorisch Museum in Maastricht.

Het Holterbroek ligt onder aan de steilrand van het Rijn-terras aan de oostzijde van de Maas nabij Arcen. Stichting het Limburgs Landschap heeft hier de afgelopen jaren veel grond verworven. Dit biedt mogelijkheden om van het gebied een grote natuurontwikkelingseenheid te maken. In het rapport wordt een beschrijving gemaakt van de actuele situatie van het gebied aan de hand van een globale vegetatiekartering, een kort onderzoek

naar een aantal faunagroepen en historische gegevens. Ook wordt ingegaan op de ontstaansgeschiedenis en zijn bij het onderzoek waterkwaliteitsgegevens betrokken. Door de aanwezigheid van leemlagen en een breuk, liggen er zeer bijzondere kwelsituaties. Ooit kwam in het gebied de Veenbloembies (*Scheuzeria*) voor. Op grond van de beschreven studie worden voorstellen gedaan over het beheer en de inrichting van het gebied.

Bontemps, J., M.-J. Hendrix & H. Swinkels (redactie), 2001. Jaarverslag 2000 Vogelwerkgroep de Haeselaar. 133 pp. Stichting Natuurpublicaties Limburg van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg, Roermond, i.s.m. Vogelwerkgroep de Haeselaar, Echt. Het rapport is in te zien in de bibliotheek van het Natuurhistorisch Museum Maastricht of voor fl. 15,- (excl. verzendkosten) te bestellen of op te halen bij het bureau van het Genootschap in Roermond, tel. 0475-386470.

Het dertiende jaarverslag van de vogelwerkgroep de Haeselaar bevat de resultaten van de onderzoeksactiviteiten die in het jaar 2000 zijn verricht. Het opent met een overzicht van alle in het studiegebied van de werkgroep

vogelsoorten gedurende de afgelopen 13 jaar. In de andere bijdragen wordt nadere informatie gegeven over de in dit gebiedsoverzicht vermelde vogelsoorten. Het bevat enkele inventarisatiever-